

USTAWA
z dnia 3 kwietnia 1993 r.

Prawo probiercze

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 1993 r. Nr 55, poz. 249, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 63, poz. 636, Nr 126, poz. 1382, Nr 154, poz. 1800, z 2003 r. Nr 171, poz. 1664, z 2010 r. Nr 107, poz. 679.

Art. 1

1. Wyroby z metali szlachetnych przeznaczone do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają obowiązkowi badania i cechowania przez organy administracji probierczej, którymi są:
 - 1) Prezes Głównego Urzędu Miar działający na podstawie odrębnych przepisów, zwany dalej "Prezesem Urzędu",
 - 2) dyrektorzy okręgowych urzędów probierczych,
 - 3) naczelnicy obwodowych urzędów probierczych.
2. Organy administracji probierczej wykonują swoje zadania przy pomocy podległych im urzędów.
3. Dyrektorów okręgowych urzędów probierczych powołuje i odwołuje Prezes Urzędu.
4. Naczelników obwodowych urzędów probierczych powołuje i odwołuje Prezes Urzędu na wniosek właściwych dyrektorów okręgowych urzędów probierczych.

Art. 1a.

1. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres działania organów i urzędów administracji probierczej.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi okręgowe i obwodowe urzędy probiercze, a także określa ich obszar działania i siedziby, przy uwzględnieniu lokalnych potrzeb oraz tradycji poszczególnych województw i powiatów, jak również warunków ekonomicznych działania tych urzędów.
3. Organizację okręgowych urzędów probierczych określają regulaminy nadane przez Prezesa Urzędu, przy uwzględnieniu możliwości kadrowych i finansowych urzędów.

Art. 2.

Metalami szlachetnymi w rozumieniu ustawy są: platyna, złoto, srebro i metale z grupy platynowców: iryd, osm, pallad, rod i ruten, w stanie czystym albo w stopach z innymi metalami.

Art. 3.

1. Zawartość metalu szlachetnego w wyrobach określa się próbą.
2. Próba jest to stosunek masy czystego metalu szlachetnego zawartego w stopie do masy stopu, wyrażony w częściach tysięcznych.

Art. 4.

Wyrób odpowiada danej próbie, jeżeli zawartość metalu szlachetnego nie jest mniejsza od przewidzianej dla danej próby.

Art. 5.

Minister właściwy do spraw gospodarki określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) próby dla wyrobów z metali szlachetnych, uwzględniając zasadę określoną w art. 3 i 4,
- 2) wymagania, jakim powinny odpowiadać wyroby z metali szlachetnych zgłaszane do badania i cechowania, tryb zgłaszania, metody badania i cechowania tych wyrobów oraz wzory cech probierczych, uwzględniając w szczególności obowiązki podmiotów zobowiązanych do zgłaszania wyrobów, sposób określania zawartości metali szlachetnych w tych wyrobach, kryteria doboru cech probierczych do rodzaju wyrobów oraz opis wizerunków cech,
- 3) sposób postępowania z wyrobami z metali szlachetnych nie odpowiadającymi najniższej próbie, ustalonej zgodnie z pkt 1, uwzględniając w szczególności możliwość oznaczenia ich znakiem MET lub wydania świadectwa badania oraz sposób postępowania z wyrobami nie odpowiadającymi próbom deklarowanym przez podmioty zgłaszające.

Art. 6.

1. Wyroby z metali szlachetnych, odpowiadające próbom ustalonym na podstawie art. 5 pkt 1, oznaczane są cechą probierczą, właściwą dla metalu szlachetnego i próby.
2. Oznaczenie wyrobu cechą probierczą ma charakter decyzji administracyjnej.
3. W określonych przypadkach cecha probiercza może być zastąpiona w obrocie świadectwem badania.
4. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, o których mowa w ust. 3, uwzględniając przyczyny nie pozwalające na oznaczenie wyrobu cechą probierczą, w szczególności polegające na możliwości uszkodzenia wyrobu podczas cechowania, braku miejsca na umieszczenie cechy oraz wykonaniu elementów wyrobu z metalu nieszlachetnego.

Art. 7.

1. Do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wprowadzone wyłącznie wyroby z metali szlachetnych oznaczone:
 - 1) polskimi cechami probierczymi,
 - 2) cechami probierczymi, których obowiązek uznawania wynika z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych,

- 3) cechami probierczymi, na podstawie których dopuszczono wyroby z metali szlachetnych do obrotu w krajach członkowskich Unii Europejskiej.
2. Prezes Urzędu może zwolnić od obowiązku zgłaszania do badania i cechowania wyroby z metali szlachetnych sprowadzane z zagranicy i oznaczone cechą urzędu probierczego kraju, w którym zostały wyprodukowane, jeżeli zawartość czystego metalu szlachetnego w tych wyrobach nie jest mniejsza od próby najniższej, ustalonej na podstawie art. 5 pkt 1.
3. Zwolnienie od obowiązku zgłaszania do badania i cechowania wyrobów, o których mowa w ust. 2, następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 8.

1. Obowiązek zgłaszania do badania i cechowania nie dotyczy:
 - 1) wyrobów dawnego pochodzenia, mających wartość historyczną lub artystyczną,
 - 2) narzędzi i aparatów lub ich części, służących do celów naukowych i przemysłowych,
 - 2a) wyrobów medycznych, wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro, wyposażenia wyrobów medycznych, wyposażenia wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro oraz aktywnych wyrobów medycznych do implantacji, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. Nr 107, poz. 679), lub ich części,
 - 3) odznak, orderów, odznaczeń państwowych i innych,
 - 4) inkrustacji,
 - 5) monet, chociażby stanowiły części składowe wyrobów z metali szlachetnych,
 - 6) surowców i półfabrykatów oraz złomu, w szczególności bloków, sztab, zlewów, blach, taśm, drutu, z zastrzeżeniem art. 11.
2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określa, w drodze rozporządzenia, kryteria kwalifikacji wyrobów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględniając w szczególności wyroby mające wartość historyczną lub artystyczną, które zostały wytworzone co najmniej 36 lat przed dniem powstania obowiązku zgłaszania ich do badania i cechowania w celu wprowadzenia do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 9.

1. Wyroby z platyny lub wyroby ze złota o masie mniejszej niż 1 gram oraz wyroby ze srebra o masie mniejszej niż 5 gramów - nie podlegają obowiązkowi badania i cechowania. Wyroby te powinny odpowiadać jednej z prób ustalonych na podstawie art. 5 pkt 1.
2. Wyroby, o których mowa w ust. 1, powinny być zaopatrzone przez wprowadzającego je do obrotu handlowego w informację o ich masie i próbie.

Art. 10.

Przedmioty, o których mowa w art. 8 i 9, mogą być badane i cechowane na wniosek zgłaszającego.

Art. 11.

Przepisy ustawy dotyczące wyrobów z metali szlachetnych stosuje się odpowiednio do półfabrykatów z metali szlachetnych, przeznaczonych do celów dentystycznych.

Art. 12.

Wyroby z metali nieszlachetnych, pokryte powłoką z metali szlachetnych albo z wyglądu przypominające wyroby z metali szlachetnych, powinny być przez wytwórcę lub sprzedawcę oznaczone znakiem "metal" albo "met", albo w inny sposób uzgodniony z właściwym miejscowo urzędem probierczym.

Art. 13.

1. Nowo wytworzone wyroby z metali szlachetnych powinny być oznaczone znakiem wytwórcy.
2. Wytwórcy wyrobów, o których mowa w ust. 1, są obowiązani uzgodnić swe znaki imienne we właściwych terytorialnie okręgowych urzędach probierczych i zgłosić je w tych urzędach do ewidencji.

Art. 14.

Sprzedawcy wyrobów z metali szlachetnych i złotnicy są obowiązani wywiesić w miejscu widocznym dla klientów wzory cech probierczych wyrobów znajdujących się w sprzedaży.

Art. 15.

1. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy sprawują organy administracji probierczej.
2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, jest sprawowany w szczególności poprzez kontrole przeprowadzane przez pracowników administracji probierczej, którzy po okazaniu legitymacji służbowej i pisemnego upoważnienia są uprawnieni do:
 - 1) wstępu na teren nieruchomości lub pomieszczeń, w których jest prowadzone przetwórstwo, naprawa lub obrót wyrobami z metali szlachetnych,
 - 2) sprawdzania dokumentów potwierdzających rejestrację prowadzonej działalności gospodarczej,
 - 3) zbierania ustnych i pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli,
 - 4) gromadzenia i zabezpieczania dowodów naruszenia przepisów ustawy,
 - 5) legitymowania osób, w uzasadnionych przypadkach, w celu ustalenia ich tożsamości.
3. Kontrola, o której mowa w ust. 2, dotyczy przestrzegania przepisów ustawy przez osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące przetwórstwo, naprawę lub obrót wyrobami z metali szlachetnych, zwane dalej „kontrolowanymi”.
4. Kontrolowani są uprawnieni do:
 - 1) uzyskania informacji o swoich prawach oraz o zakresie przeprowadzanej kontroli,

- 2) obecności podczas wszystkich czynności kontrolnych dokonywanych przez pracowników urzędów probierczych,
- 3) podpisania protokołu kontroli albo podania, w ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu, pisemnego uzasadnienia przyczyny odmowy jego podpisania.

Art. 15a.

1. Organy administracji probierczej współdziałają, w zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy, z innymi jednostkami administracji publicznej uprawnionymi do kontroli.
2. Organy lub upoważnieni pracownicy administracji probierczej mogą wezwać, w uzasadnionych przypadkach, także ustnie, do pomocy funkcjonariuszy Policji, jeżeli natrafiają na opór, który uniemożliwia lub utrudnia wykonywanie kontroli.

Art. 15b.

Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób przeprowadzania kontroli oraz wzory upoważnień do kontroli, legitymacji i protokołów, uwzględniając w szczególności:

- 1) zakres przeprowadzania kontroli, w tym zakres udostępniania wyrobów z metali szlachetnych oraz dokumentacji związanej z przetwórstwem, naprawami i obrotem tymi wyrobami, a także zabezpieczenia dowodów naruszenia ustawy,
- 2) zakres współdziałania z jednostkami administracji publicznej oraz z Policją.

Art. 16.

1. Pobiera się opłaty za czynności organów i urzędów administracji probierczej związane z:
 - 1) badaniem stopów metali szlachetnych i wyrobów wykonywanych z takich stopów,
 - 2) cechowaniem zbadanych wyrobów i stopów,
 - 3) dokonywaniem ekspertyz wyrobów i stopów.
2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Miar, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat i tryb ich pobierania.
3. Nie uiszczone w terminie należności za czynności urzędów probierczych podlegają ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych. Do należności tych stosuje się odpowiednio przepisy o zobowiązaniach podatkowych.

Art. 17.

Kto:

- 1) wprowadza do obrotu nie ocechowane wyroby z metali szlachetnych,
- 2) nie dopełnia obowiązku określonego w art. 13 ust. 1 lub 2 albo w art. 14,
- 3) wprowadza do obrotu handlowego wyroby nie oznaczone w myśl art. 12,
- 4) uniemożliwia organom administracji probierczej wykonywanie ich zadań w zakresie sprawowania nadzoru przez:

- a) utrudnianie wstępu na teren nieruchomości lub pomieszczeń,
 - b) odmowę udostępnienia dokumentów, o których mowa w art. 6 ust. 3 i art. 7 ust. 3,
 - c) uniemożliwianie gromadzenia i zabezpieczania dowodów naruszenia przepisów ustawy
- podlega karze grzywny.

Art. 18.

Orzekanie w sprawach o czyny wymienione w art. 17 następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 19.

Traci moc ustawa z dnia 29 czerwca 1962 r. - Prawo probiercze (Dz. U. Nr 39, poz. 173 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192).

Art. 19a.

Przepis art. 7 ust. 1 pkt 3 stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 20.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1994 r.